

Velkommen

Grænsekomiteernes møde i København
11. marts 2022 kl. 9-12

Nordisk
Ministerråd

Seniorrådgiver Gitte Mondrup

Agenda

- 9.00 Velkomst v/Ida
- 9.15 Regionalsektorens temagrupper v/Rolf & Karen, Nordregio
- 9.30 State of the Nordic Region 2022 v/Rolf & Karen, Nordregio
- 9.45 Status for rammekontrakter v/ Lotta & Gitte
- 10.00 PAUSE**
- 10.15 norden.org og grænsekomiteerne v/ Lars
- 10.30 Grænsehindringsrådet 2022 v/ Sandra & Petri
- 10.45 Grænseregional statistik v/Ulla
- 11.00 PAUSE**
- 11.15 Info Norden v/Anna Sophie
- 11.30 Nordisk Råd v/Claes
- 11.45 SANDWICHES**

Handlingsplan 2021-24 for Vores vision 2030

Vår vision 2030

Ett **grönt** Norden

Tillsammans ska vi främja en grön omställning av våra samhällen och arbeta för koldioxidneutralitet och en hållbar cirkulär och biobaserad ekonomi.

Ett **konkurrenskraftigt** Norden

Tillsammans ska vi främja grön tillväxt i Norden baserad på kunskap, innovation, mobilitet och digital integration.

**Norden ska bli
världens mest
hållbara och
integrerade
region**

Ett **socialt hållbart** Norden

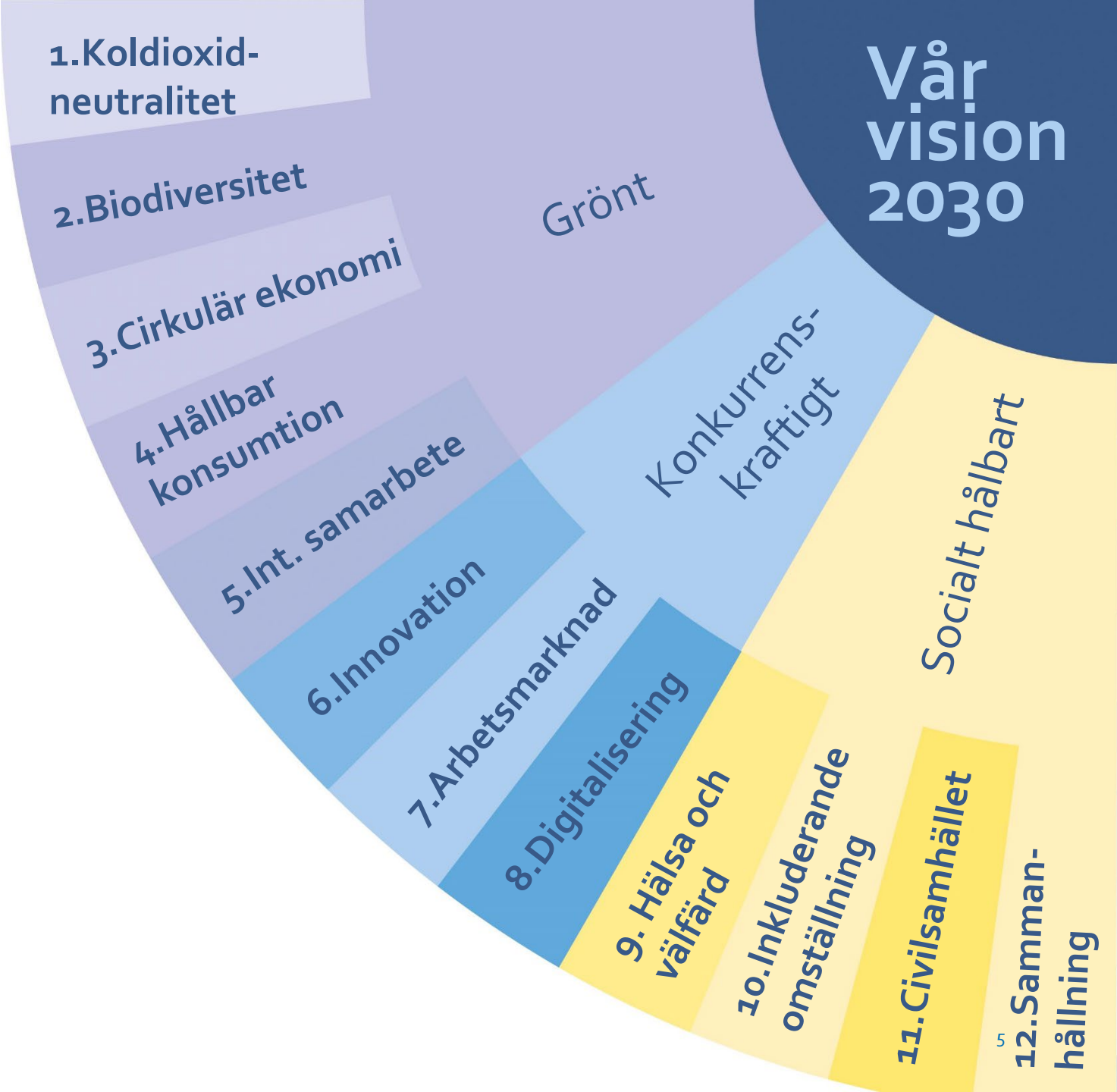
Tillsammans ska vi främja en inkluderande, jämställd och sammanhängande region med gemensamma värderingar och stärkt kulturutbyte och välfärd.

Handlingsplan for Vores vision 2030 med 12 konkrete mål

All verksamhet i
Nordiska ministerrådet
ska bidra till att
vi når målen.

Vår
vision
2030

Grænsekomiteernes rolle

- Bidrage til handlingsplan 2021-24 for Vores vision 2030
- Bidrage til regionalsektorens samarbejdsprogram 2021-24
- Samarbejde med øvrige aktører (Nordregio, NORA, temagrupperne, samordningsgruppen)
- Bidrage med forslag til projekter, aktiviteter
- Bidrage til formidling af resultater

Post 2024

- Evaluering af det grænseregionale samarbejde i Norden
 - Helikopter-perspektiv
 - Strategisk diskussion i EK-R
- Ny handlingsplan 2025-28 for Vores vision 2030
- Nyt samarbejdsprogram for regionalsektoren 2025-28

Regionalsektorens temagrupper

Samarbejdsprogrammet og Temagrupperne

v/Karen Refsgaard – Nordregio

Københavnnermød for Grænsekomiteerne
11 marts 2022

Formålet med Samarbejdsprogrammet

- Formålet med samarbejdsprogrammet er **læring og kunnskapsbygging for nasjonal, regional og lokal politikkutvikling** innenfor regional utvikling og fysisk planlegging.
- Arbeidet skal gi **nordisk merverdi**.
- I dette samarbeidet skal Norden også tilstrebe bærekraftige løsninger som kan inspirere og komme til **nytte utenfor Norden**.
- Det legges særlig vekt på felles samfunns- og politikkutfordringer **på tvers av Norden**, samt regionalsektorens **tverrsektorielle** karakter
- Samarbejdsprogrammet skal bidra til å implementere de tre strategiske prioriteringene om et grønt, konkurransedyktig og sosialt bærekraftig Norden i handlingsplan 2021–24 for **Vår visjon 2030** på vegne av regionalsektoren.

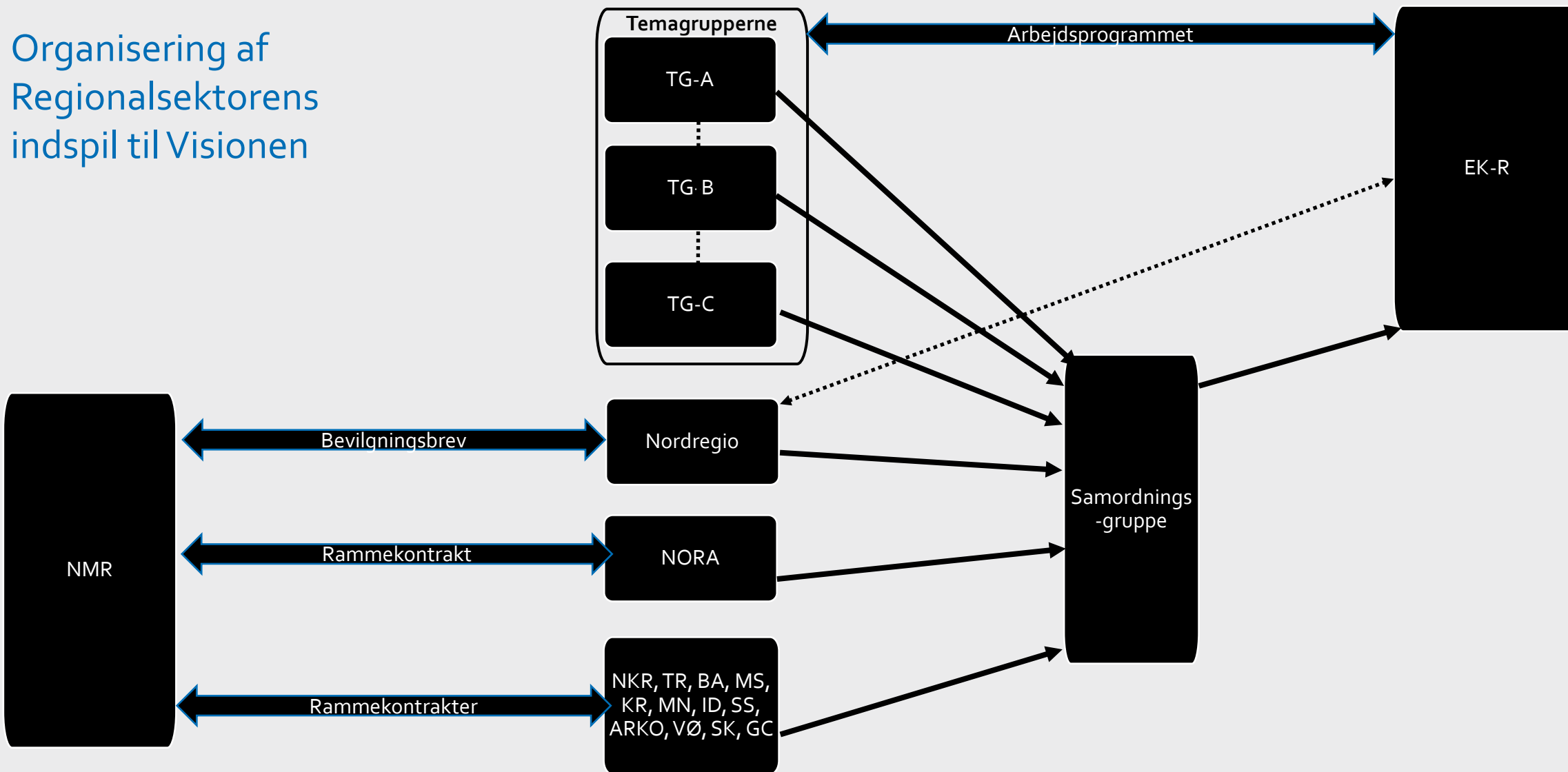
Our Vision 2030

*Samarbejdsprogram
met &
Temagrupperne*

The Nordic region will become the most sustainable and integrated region in the world in 2030. The co-operation in the Nordic Council of Ministers must serve this purpose.

→ Action Plan 2021 to 2024

Organisering af Regionalsektorens indspil til Visionen

Formålet med Temagrupperne

bidra til læring og kunnskapsbygging for politikkutvikling gjennom felles aktiviteter mellom aktører i de nordiske landene samt Færøyene, Grønland og Åland.

Det primære formål er å gjennomføre samarbeidsprogrammets mål og tiltak.

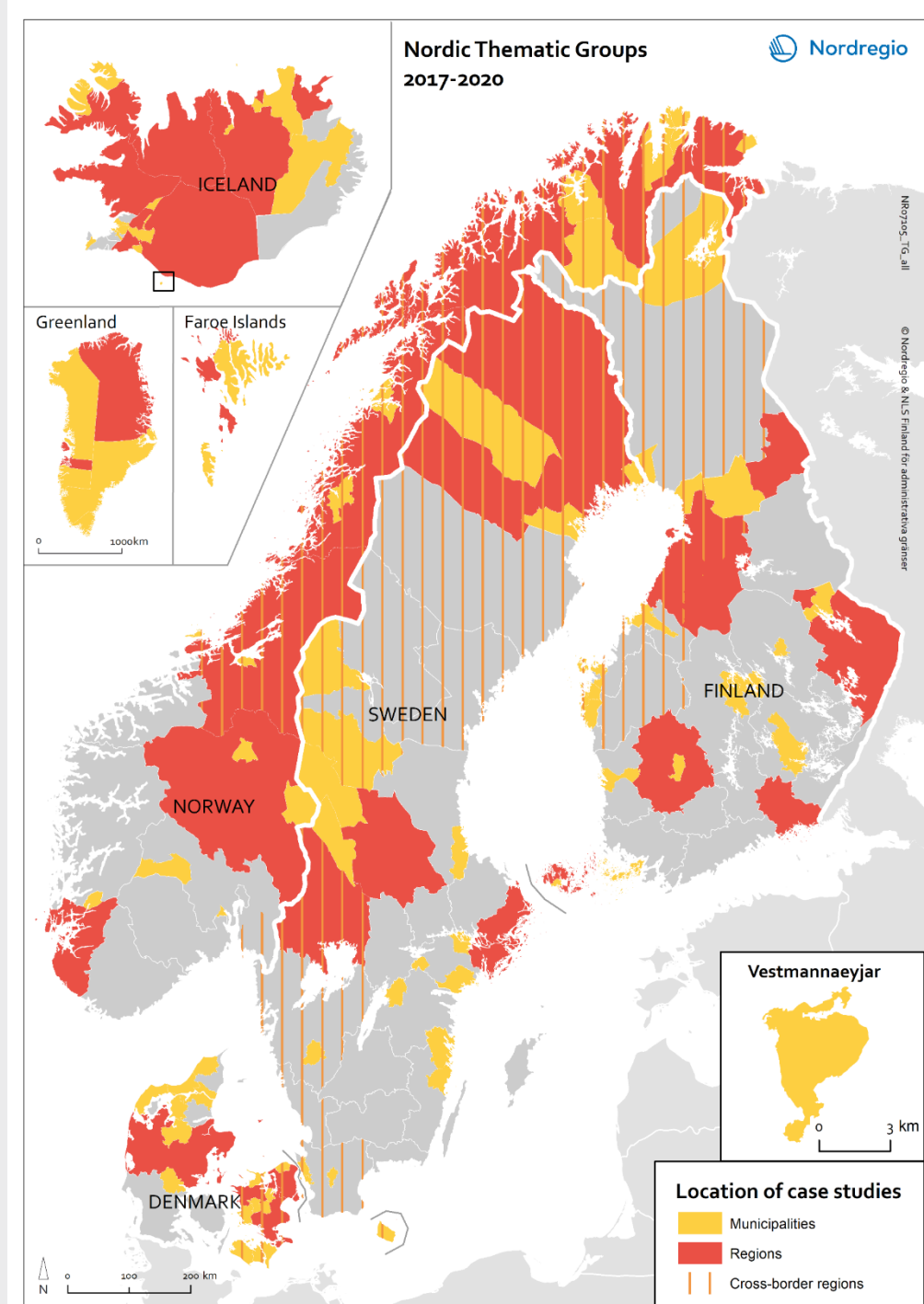
Nordisk samarbejdsprogram for regionalpolitik og planlægning 2021-2024

Temagruppe A: Grøn og inkluderende byudvikling
Ledes af Daniel André, Boverket (SE)

Temagruppe B: Grøn og inkluderende landdistriktsudvikling
Ledes af Benedicte Akre, KMD (NO)

Temagruppe C: Grønne, innovative og resiliente regioner
Ledes af Petra Stenfors, Arbetsmarknad och
näringsministeriet (FI)

Video om nuværende projekter:
<https://www.youtube.com/watch?v=2slRcQyZSDQ>

Temagruppernes projekter 2021-2022---

Temagruppe A: Grøn og Inkluderende Byudvikling

- Comparative review of collaborative national support initiatives for local project development
- Planning for socially mixed and inclusive neighbourhoods

Temagruppe B: Grøn og Inkluderende Landdistriktsudvikling

- Service provision and access to services – enhancing trust and security for all ages
- A just green transition in rural areas: local benefits from value creation

Temagruppe C: Grønne, innovative og resiliente Regioner

- Systems perspective on regional green innovation
- Restart competence mobility
- Arena for green, innovative and resilient regions

TG-erne på tværs

- Multilocality
 - City planning impacts of emergent workplace location norms on a city's attractiveness and competitiveness
 - Rural impacts of remote work and multilocality
 - Regional impacts of remote work, incl. Planning, winners and losers
- Regional leadership

Hvordan vi forsker på Nordregio

Project organisation

- Project model
- No internal competition
- Skilled, curious and creative human resources within social sciences
- A variety of public funding sources (Nordic, European, Arctic, Baltic,...)

Core research areas

- Regional development
- Rural development
- Urban planning
- Demography
- Governance

A multi-disciplinary toolbox

- Applied research
- Quantitative analyses, GIS and cartography
- Qualitative analyses
- Facilitating stakeholder and citizen engagement
- Evaluations
- Future studies

GREEN
NORDIC REGION

COMPETITIVE
NORDIC REGION

SOCIALLY
SUSTAINABLE
NORDIC REGION

NORDREGIO CORE RESEARCH AREAS
REGIONAL DEVELOPMENT, RURAL DEVELOPMENT, URBAN PLANNING, DEMOGRAPHY & GOVERNANCE

RESEARCH TOOL BOX

- Applied research
- Quantitative analyses, GIS and cartography
- Qualitative analysis
- Facilitating stakeholder and citizen engagement
- Evaluations
- Futures studies

RESEARCH SUB-THEMES

- Just green transitions
- Bioeconomy and circular economy
- Regional resilience
- Digitalisation
- Skills and labour market
- Blue economy and marine management
- Innovation
- Mobility and accessibility
- Wellbeing and health
- Social inclusion

GEOGRAPHIC FOCUS

- Nordic Region
- Baltic Sea Region
- Pan-European
- Arctic
- Urban
- Rural

Afrapportering og planer

- Nordregio til EK-R løbende
 - For TG-er
 - For Samordningsgruppen
- Rapportering på Visionen 2030 for 2021
- 14-15 juni 2022
 - Fælles møde mellem tidligere og nuværende TG-repræsentanter
- Revideret Plan for Visionen 2030
 - i løbet af 2022

rolf.elmer@nordregio.org

karen.refsgaard@nordregio.org

Grænsekomiteerne og Samarbejdsprogrammet

- Repræsentation i Samordningsgruppen
 - Hans Peter Carlsson, MidtSkandia
- Deltagelse i Temagrupperne
 - Tak for god rapportering til fælles dokument(er) til EK-R, sekretariatet m.m.
- Aktiviteter nu og fremover
 - Stor påvirkning af Covid i GK-ernes arbejde i 2021
 - 2022: Fælles projekt med fokus på grænseregionale spørgsmål indenfor temagruppernes arbejde+
 - Nordregio bl.a. flere projekter for GK-ere: Covid, Arbejdsmarkedsregioner, infrastruktur, transport ...

Rapportering på visionen - eksempel

Blåt Norden mål 7

Regionale tiltak

- **Udvikle kompetencer og velfungerende arbejdsmarkeder, som matcher de krav, som den grønne omstilling og den digitale udvikling stiller, og understøtter den frie bevægelighed i Norden.**

Resultater: Nordregio, temagruppe C og mange grænsekomiteer har bidraget med en række indsatser og ny viden specielt med fokus på kompetenceforsyning og mobilitet for at skabe grøn vækst specielt i tyndtbefolkede områder og grænseregioner til brug for regionale og nationale beslutningstagere.

Indsats K7a og K7b ser på hvordan man kan afhjælpe kompetenceforsyning og styrke mobiliteten især i tæt- og tyndtbefolkede områder og på tværs af landegrænser for at sikre kompetent rekruttering er i fokus for både Nordregio, TGC og mange grænsekomiteer. Hos Nordregio er fokus i det nordisk-baltiske 5G-projekt at sikre grundlaget for en digital mere integreret og inkluderende region. Der er ligeledes fokus på kompetenceforsyning i det planlagte tværsektorielle bioøkonomiprojekt som drivkraft for rural udvikling som Nordregio er involveret i. I flere TGC-projekter er kompetenceforsyning centralt, bl.a. i multilokalitetsprojektet hvor virkemidler og muligheder for distancearbejde analyseres, i et projekt hvor arbejdskraftmobiliteten over grænserne undersøges og publiceres i State of the Nordic Region 2022. Endelig er der fokus på nødvendige kompetencer i det nyopstartede projekt om regional grøn innovation hvor der tages udgangspunkt i virksomhedernes behov. Mange grænsekomiteer har relevante aktiviteter og initiativer med fokus på kompetenceforsyning i en eller anden form: Tornedalsrådet har initieret et tættere samarbejde mellem myndigheder på flere niveauer på tværs af grænsen; Greater Copenhagen fokuserer på matching af arbejdskraft og på at reducere grænsehindringer; Nordkalottrådet fomidler information

Medlemmer TGA

— National representatives

- Denmark: Mathilde Caspersen, Danish Housing and Planning Authority
- **Norway: Ida Stenbråten Harildstad**, (Silja Flage Dragsund as substitute), Ministry of Local Government and Modernisation (VICE-CHAIR)
- **Sweden: Daniel André**, National Board of Housing, Building and Planning (CHAIR)
- Finland: Olli Voutilainen*, Ministry of Economic Affairs and Employment
- Finland: Suvi Anttila*, Ministry of the Environment
- Iceland: Sigríður Björk Jónsdóttir, Icelandic National Planning Agency

— Self-governing territories

- Åland: Sanna Roos, ÅSUB: Statistics and Research Åland
- Greenland: Tobias Hagedorn-Rasmussen, Department of National planning in the Ministry of Finance.

— Regional representatives

- Norway: Grete Kongshaug, Møre og Romsdal Regional Authority
- Denmark: Henrik Børsting Aagard, Vejle Municipality
- Sweden: Olof Linde, Region Gävleborg
- Finland: Susanna Slotte-Kock* (2021-2022), City of Vaasa
- Finland: Mika Uolamo* (2023-2024), City of Oulu
- Island: Hrafnkell Á. Proppé, The Borgarlinan Project Office

— Cross-border committess

- Kvarkenrådet: Mathias Lindström, The Kvarken Council
- Värmland-Østfold: Alf S. Johansen, Värmland-Østfold Cross Border committee
- Nordiska Skärgårdssamarbetet: Annastina Sarlin (Substitute), Nordic Archipelago Cooperation

— Nordregio secretariat

- Mats Stjernberg, Johannes Lidmo

Medlemmer i TG B

— National representatives

- **Denmark:** Camilla Nissen, Indenrigs- og boligministeriet (VICE-CHAIR)
- Finland: Leena Anttila, & Antonia Husberg Jord- och skogbruksministeriet, Hanna-Mari Kuhmonen, Arbets- och näringsministeriet
- Iceland: Sigurður Árnason, Byggðastofnun/Regional Development Institute
- **Norway:** Benedicte Akre, Kommunal- og moderniseringsdepartementet (CHAIR), Jon Beldo, KMD, & Ingebjørg Fiskum, KMD
- Sweden: Patrik Johansson, Näringsdepartementet

— Self-governing territories

- Greenland: Ilannguaq Karlsen, Afdelingen for landsplanlægning, Finansdepartementet
- Åland Islands: Kenth Häggblom, ÅSUB

— Regional representatives

- Denmark: Ann Caroline Hansen, Landdistriktskonsulent, Esbjerg Kommune
- Finland: Ann-Sofi Backgren, Smarta landsbygder i Svenskfinland och i Norden
- Iceland: Páll Snævar Brynjarsson, The West Iceland Regional Office (Samtök sveitarfélaga á Vesturlandi)
- Norway: Torunn Kornstad, Innlandet Fylkeskommune
- Sweden: Malin Gumaelius, Region Östergötland

— Cross-border committees

- Mittnordnorkomitéen: Niklas Andersson
- Nordkalotträdet: Paula Mikkola
- Torneådalsrådet: Tuula Ajanki (alternate)

— NORA

- Færøerne: Alex Wilhelm

— Nordregio secretariat

- Anna Karlsdottir, Elin Slätmo, Louise Vestergaard

Medlemmer i TGC

— National representatives

- Denmark: Kirstine Halken, Danish Business Authority
- **Finland: Petra Stenfors**, Ministry of Economic Affairs and Employment (CHAIR)
- Iceland: Sunna Þórðardóttir, Ministry of Industry and Innovation
- Norway: Anders Wittrup (Bente Boye Lund as substitute), Ministry of Local Government and Modernisation
- Sweden: Örjan Hag, Ministry of Enterprise

— Self-governing territories

- Greenland: Morten Hørkild Sten, Department of National planning in the Ministry of Finance
- **Åland Islands: Jouko Kinnunen**, ÅSUB (VICE-CHAIR)

— Regional representatives

- Denmark: Missing information
- Finland: Laura Peuhkuri, Council of South Karelia (Johanna Dahl, Ostrobothnia, as substitute)
- Iceland: Elín Gróa Karlsdóttir, Icelandic Tourist Board
- Norway: Sissel Strickert, Agder County Council
- Sweden: Märta Molin, Region Västernorrland (Susanne Sahlin as substitute)

— Cross-border committees

- Greater Copenhagen: Kate Plaskonis (Denise Nilsson as substitute)
- Svinesundskommittén: Cecilia Nilsson
- MidtSkandia: Hans-Peter Carlson

— NORA

- Lena Merete Søderholm (NOR)

— Nordregio secretariat

- Anna Lundgren, Linda Randall, Mari Meijer

Rammeværket for temagrupperne /
 The Framework for the Thematic Groups
 (& Nordregio, NORA and Crossborder committees)

Vores vision 2030 for Nordisk
 Ministerråd /
 Our Vision 2030
 A green Nordic Region
 A competitive Nordic Region
 A socially sustainable Nordic Region

Handlingsplan for Vores vision 2030 gældende for
 2021-2024 /
 Action Plan for Our vision 2021 to 2024
 G1, G2, G3, G4, G5,
 K6, K7, K8,
 S9, S10, S11, S12

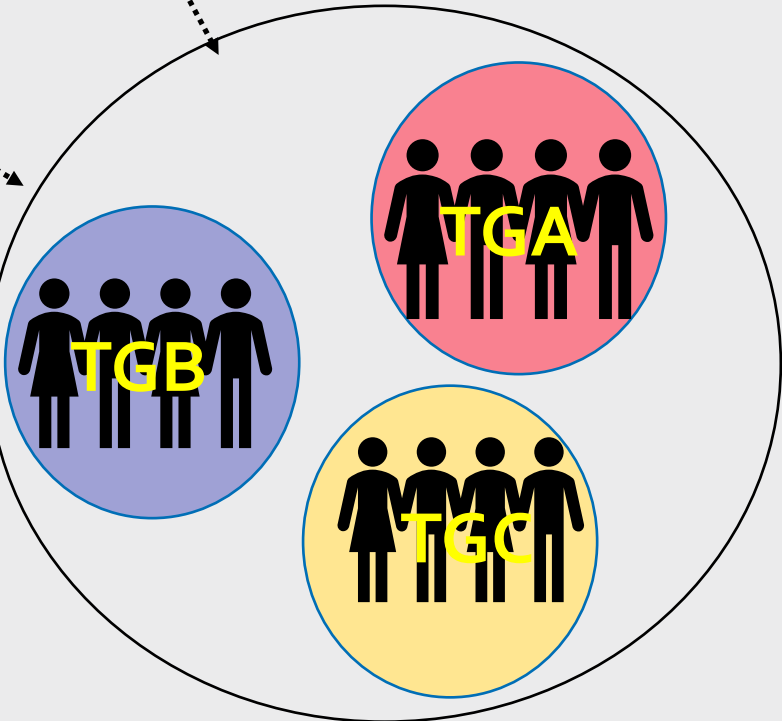
Regionalsektorens
 Samarbejdsprogram 2021-
 2024
 The Regional Sector
 Cooperation Programme /

Regionalsektorens indspil til handlingsplan 2021-2024 /
 The Regional Sector Inputs to the Action Plan

Green G1	Competitive K6 & K7	Socially sustainable S9 & S10
-------------	------------------------	-------------------------------------

Nordisk Råd

Detaljeret
 arbejdsprogram for hver
 temagrube under
 Samarbejdsprogrammet /
 Detailed Work
 Programme for each
 Thematic Group

Implementeringsplan for
 Regionalsektoren 2021-
 2024 /
 Implementation Plan
 for the Regional Sector /
 The MATRIX

NORA

Nordregio

Grænse-
 komiteer /
 Crossborder
 committees

State of the Nordic Region 2022

State of the Nordic Region 2022

COPENHAGEN: COVID-19 and the Nordic labour market

– What does a post-pandemic labour market look like?

At this event, we will look at how the pandemic has affected the Nordic labour markets and discuss what they will look like in the future. We will get new insight into the scale of unemployment and short-term layoffs. New data shows that within the Nordic Region, the Faroe Islands, Norway and Denmark were the least affected – but which country suffered the greatest impact?

Keynote speakers: Dr Carlos Tapia, Senior Research Fellow, Nordregio, Flemming Møller Mortensen, Danish Minister for Nordic Cooperation, Paula Lehtomäki, Secretary-General of the Nordic

Council of Ministers, Kristina Háfoss, Secretary-General of the Nordic Council, Christine Ravn Lund, chair, Danish Youth Council, and André Jamholt (Moderator).

When: 11 – 11.45 (CET) Lunch and Nordic network 11:45 – 12:30

Where: Nordens Hus, Ved Stranden 18, Copenhagen

Lansering i alla nordiska länder den 23 mars - Nordens dag tillsammans med Norden i Fokus

OSLO: From crisis to opportunity

– Nordic co-operation during and after the COVID-19 pandemic: What now?

The COVID-19 crisis was a major challenge for Nordic cooperation. All the Nordic countries adopted an inward-looking, state-centric approach, rather than a collective and coordinated transnational response to the crisis. So where do we go from here? While the pandemic exposed some weaknesses and vulnerabilities in Nordic cooperation, it also serves as a reminder of its advantages.

Speakers:

Anne Beathe Tvinnereim, Norwegian Minister for Nordic Cooperation, Gustaf Norlén, editor and author, Nordregio, and Rasmus Jungersen Emborg, President of the Nordic Youth Council, Helge Orten, Nordic Council, Vice-Chair of the Norwegian delegation, and Hilde Sandvik (Moderator).

When: 9:00–9:45 am (CET). Breakfast is served from 8.30.

Where: Litteraturhuset, Oslo

STOCKHOLM: Closed borders and cross-border labour

– How do they co-exist?

458,000 citizens – 1.7% of the Nordic population – live in a different Nordic country to the one in which they were born. This event will look at how the pandemic affected them in terms of cross-border working and mobility – and how Nordic collaboration can be improved.

Speakers: Anna Lundgren, Senior Research Fellow, Nordregio, Anna Hallberg (S), Minister for Nordic Cooperation, Sweden, Magnus Ek (C), Member of Parliament, Chair of the Nordic Council Sustainability Committee, and Johan Strang, Associate Professor, Centre for Nordic Studies, University of Helsinki, and Lisa Pelling (Moderator).

When: 10–10.45 AM (CET). Breakfast will be served from 09:30.

Where: Kulturhuset, foajé 3, Stockholm. Entrance from Sergels torg

HELSINKI: The pandemic and digitalisation: A game-changer

– Post-Covid work and life

Four out of ten Nordic jobs could potentially be done from home if the broadband is good enough. Digitalisation has laid the foundation for a long-term shift toward remote working in the knowledge-based sectors. The option of working remotely has also resulted in more people spending time in their second homes, many of which are in rural areas. These developments have the potential to revitalise Nordic rural areas.

Keynote speakers: Linda Randall, Senior Research Advisor, Nordregio, Erkki Tuomioja, President of the Nordic Council, and Thomas Blomqvist, Finnish Minister for Nordic Cooperation

When: 12 – 12:45 (CET) (13 – 13:45 EET)

Where: Nordic Culture Point, Kajsaniemigatan 9, Helsinki

REYKJAVIK: Life and death in the Nordic Region

– How has the pandemic affected health and life expectancy?

The Icelandic event will shed light on the COVID pandemic's impact on health and demographics in the Nordic Region. The report reveals that, perhaps surprisingly, life expectancy for both sexes increased in Iceland, Norway, Finland, Denmark and the Faroe Islands in 2020, even though the general trend across Europe was a reduction in life expectancy. However, Sweden stands out as the Nordic country with the highest excess mortality – 8% in 2020.

Keynote speakers:

Dr Nora Sanchez Gassen, Senior Research Fellow, Nordregio, Niviaq Korneliusson, winner of the Nordic Council Literature Prize 2021, Guðmundur Ingi Guðbrandsson, Icelandic Minister for Nordic Cooperation, Ragnar Freyr Ingvarsson, former senior physician for the COVID outpatient department, Isabel Alejandra Diaz, Student Council President at the University of Iceland, Eva Lindh, Chairman of the Nordic Council's Committee for Welfare in the Nordic Region, and Dóra Guðrún Guðmundsdóttir, Division Chief at the Directorate of Health.

When: 13–13:45 (CET) (12-12.45 GMT)

Where: Nordic House, Reykjavik

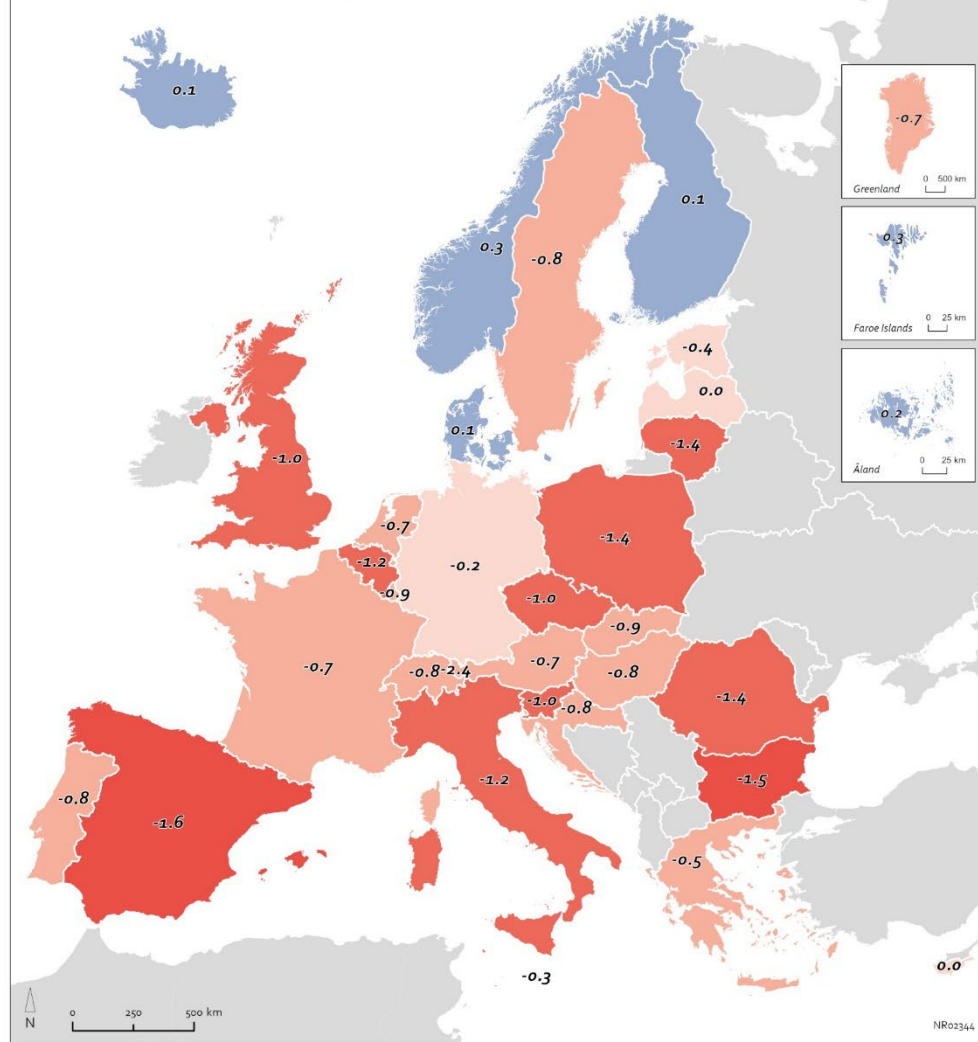

Pandemins påverkan på demografin

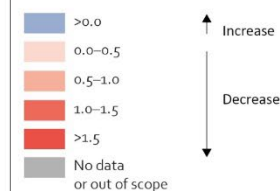
- Nordiskt perspektiv:
Sverige är en outlier med högre överdödlighet och nedgång i förväntad livslängd
- Europeiskt perspektiv:
Danmark, Finland och *Norge* är outliers med ökad förväntad livslängd
- Nordisk *baby boom* under pandemin. Ökat antal födlsar i alla länder utom *Sverige* och *Grönland*

Change in life expectancy 2019–2020

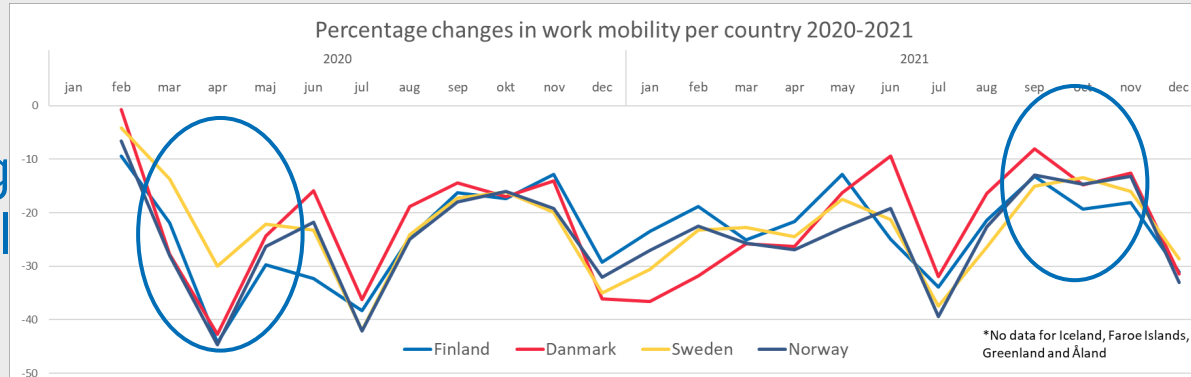

Change in life expectancy 2019–2020, years

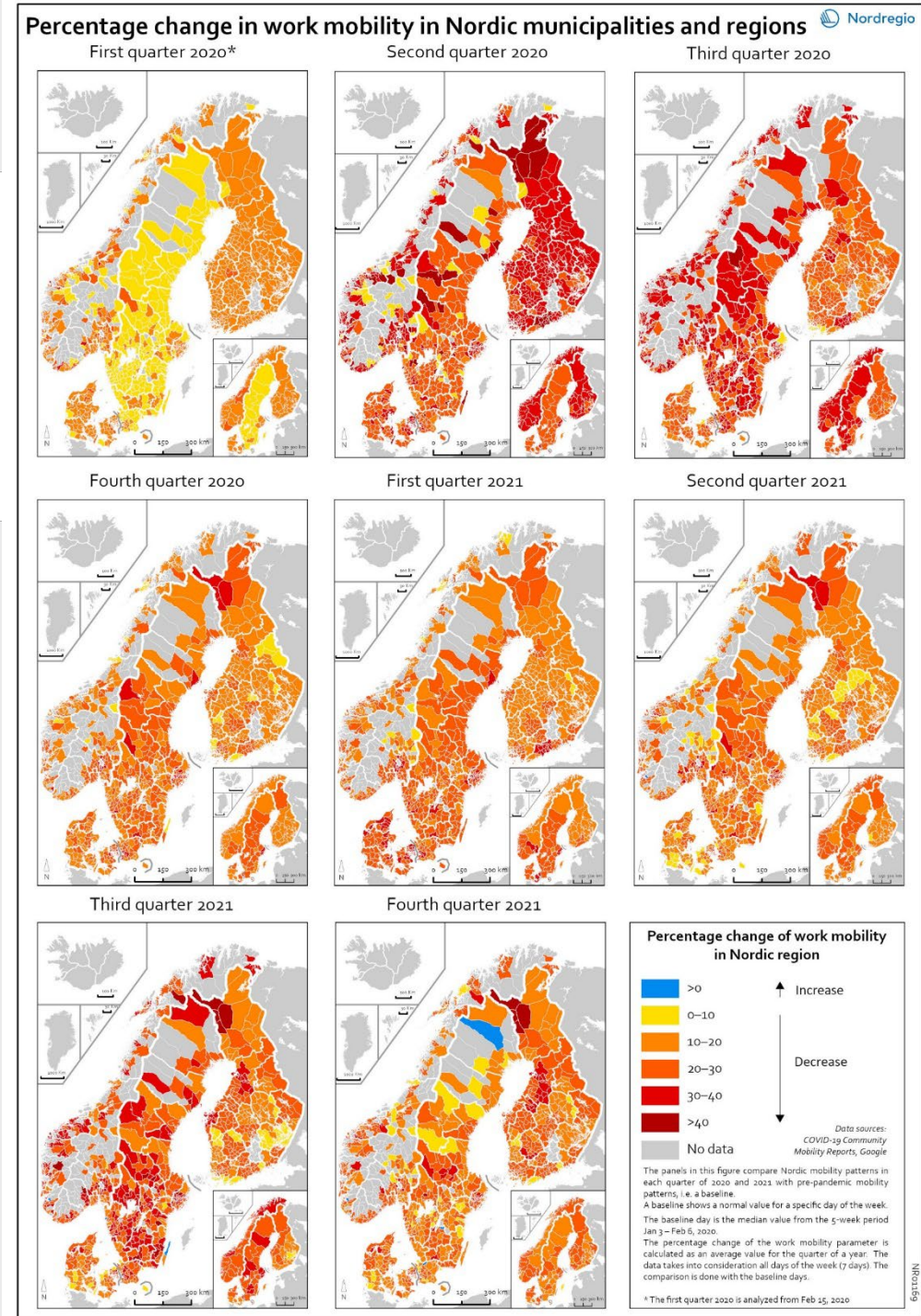

Pandemins påverkan på arbetsmarknaden

Enligt empl

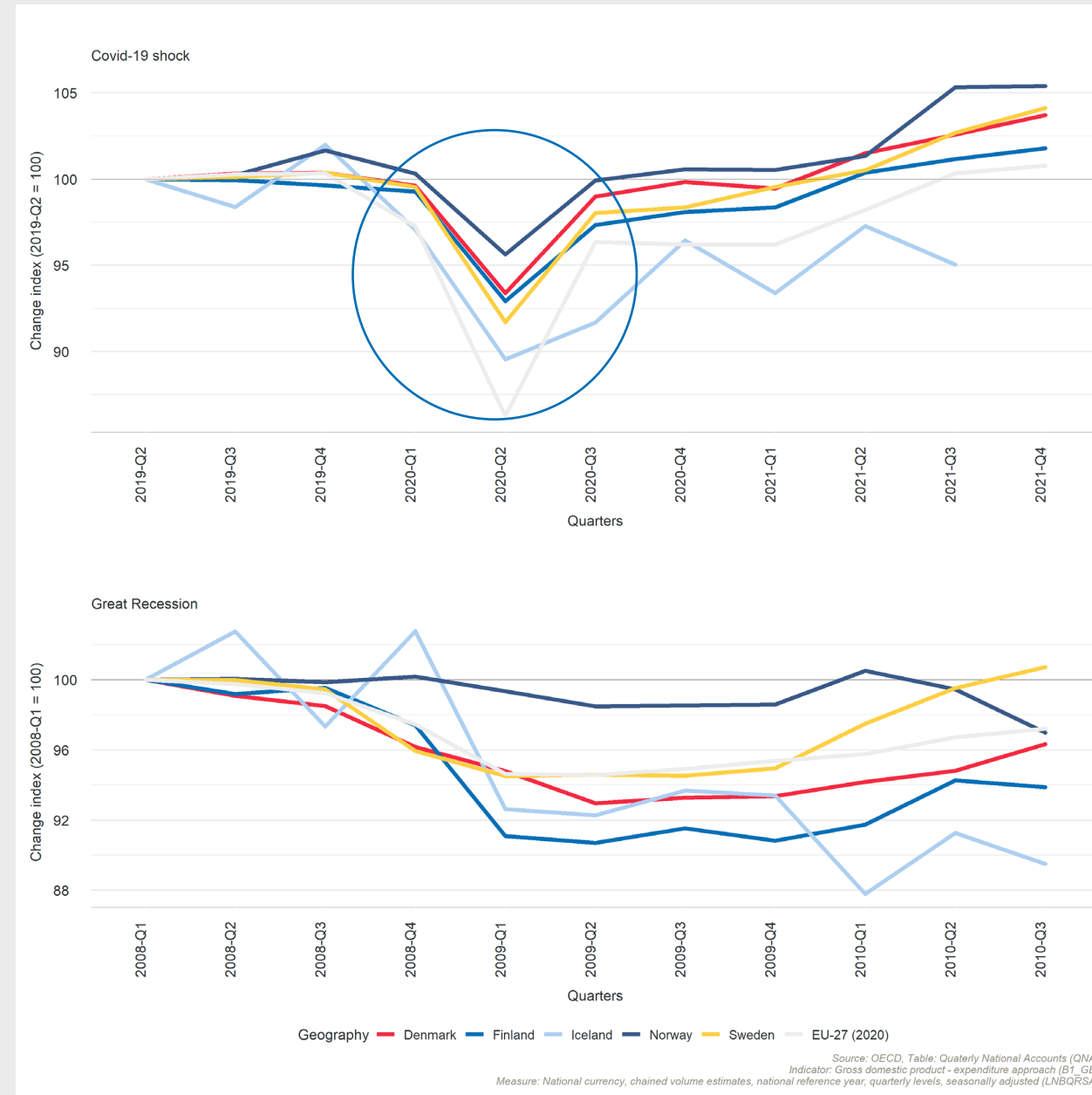

- **45%** minskning i antalet resor till jobb i mars/april 2020 jämfört med före pandemin. Delvis hemarbete, men också **arbetslösa** och **permitterade**
- **Arbetslösheten** ökade, särskilt i sektorer som kräver fysiska kontakter och mobilitet, t.ex. hotell och restaurang
- **Permitteringssystem** mildrade effekterna. I April 2020 var **9,3%** av den nordiska arbetskraften permitterad

Pandemins påverkan på ekonomin

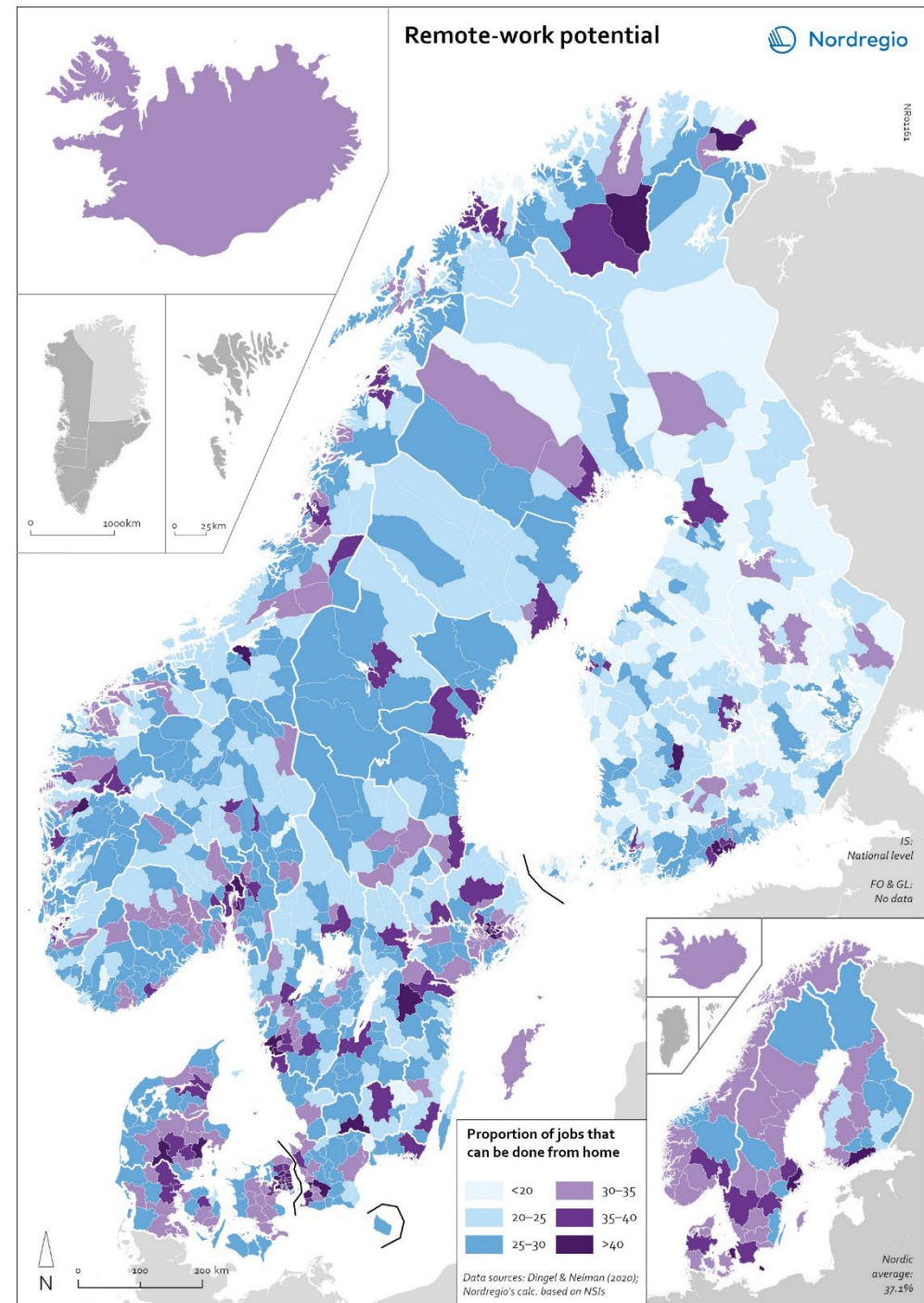
- **BNP** i Norden minskade med **3%**, kan jämföras med en minskning på **6%** för EU-27.
- Den regionala påverkan speglar den ekonomiska specialiseringen i regionerna. Störst BNP-minskning på **Åland**
- **Ekonomiska stöd** var viktiga för att hindra värre effekter
- **“V-shaped recovery”**, men långsiktiga effekter osäkra

Långsiktiga (?) trender

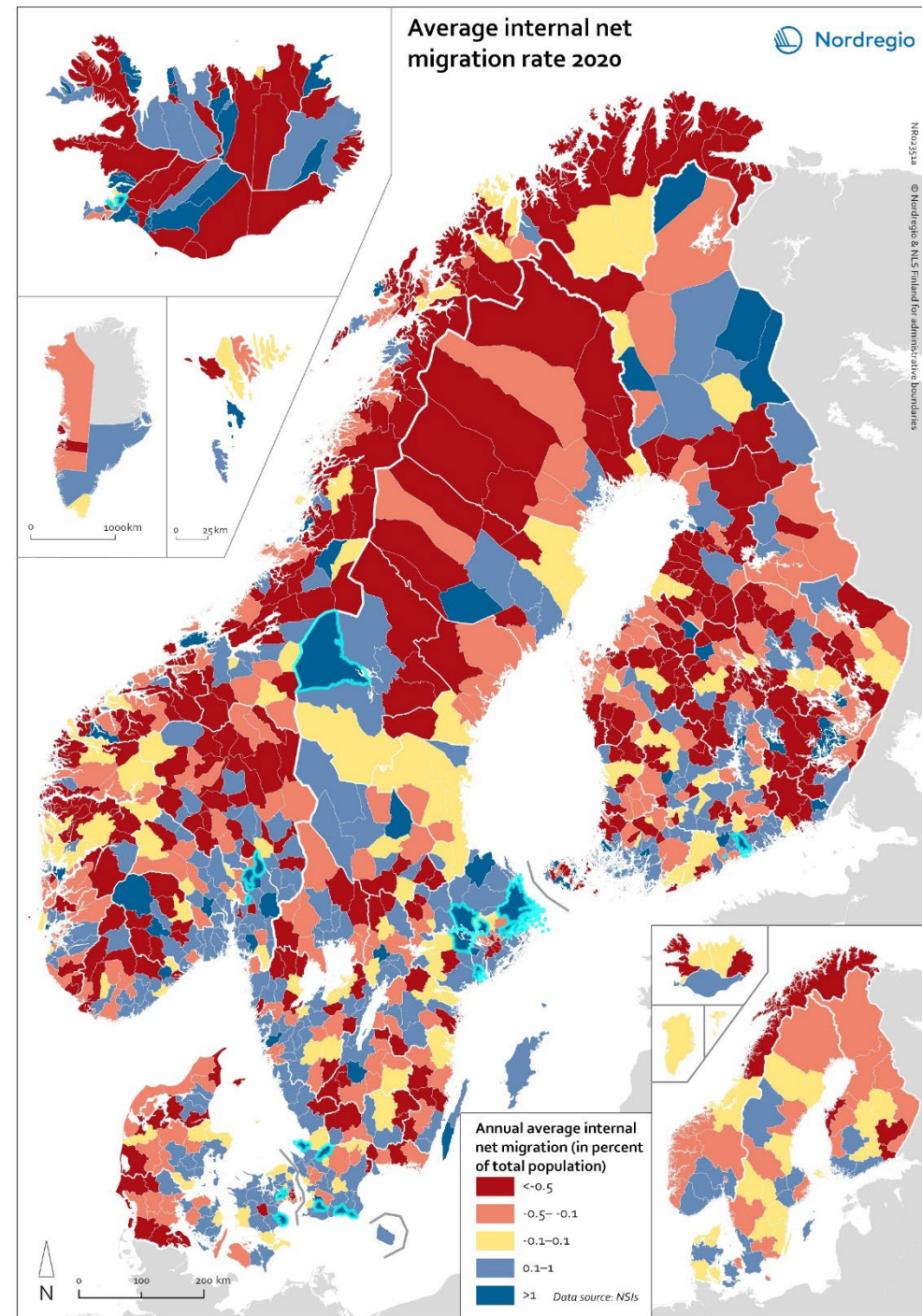
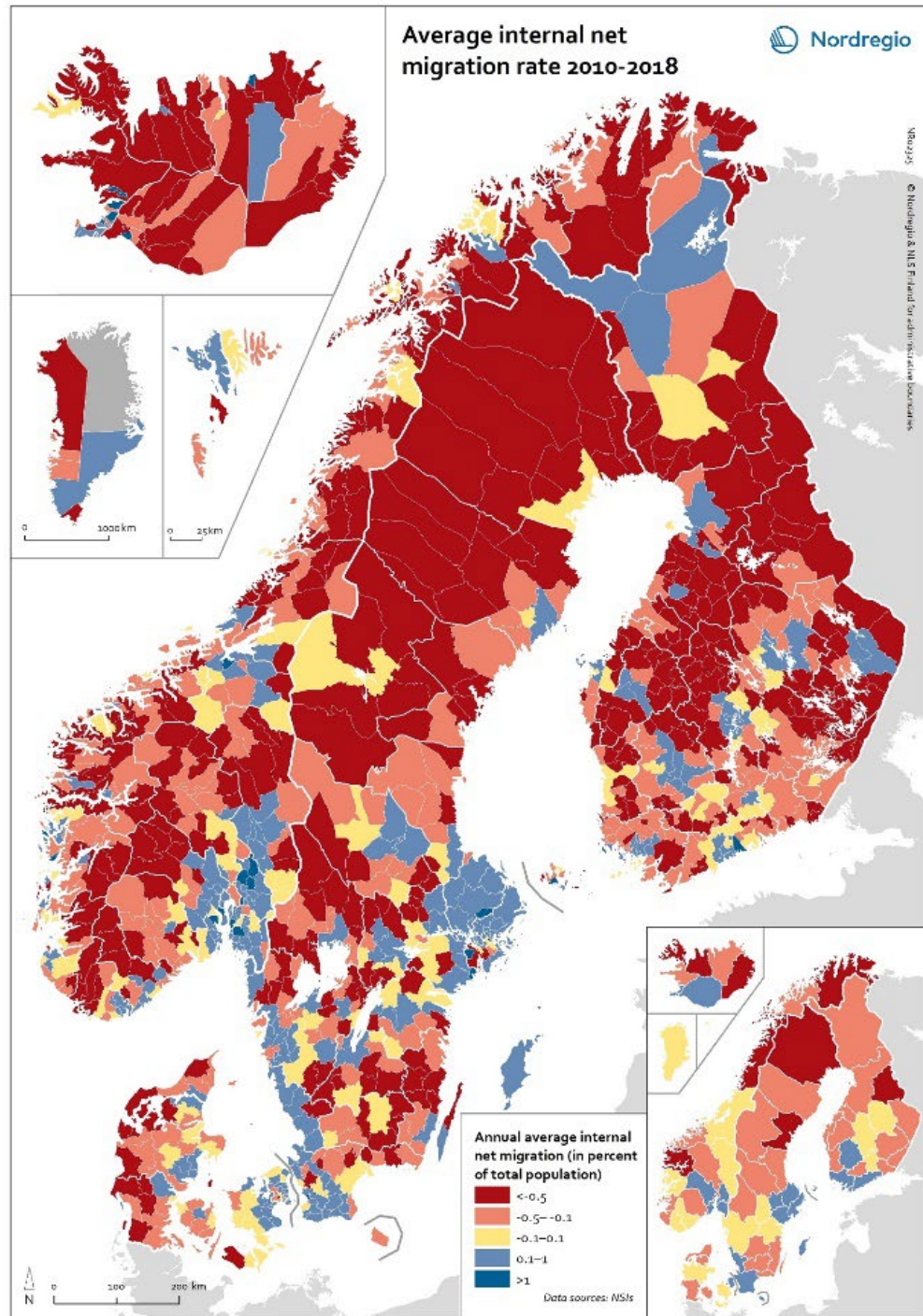
Distansarbete

- I början av 2021 arbetade **42%** av de sysselsatta i Sverige hemifrån (åtminstone delvis)
- Högre andel arbetade hemifrån i städerna, **56.2%** i **Stockholm Q1 2021**. Jämfört med **27.3%** i **Dalarna**
- Detta speglar yrkessammansättningen i regionerna— fler jobb kan göras på distans i städerna.
- **37%** av de nordiska jobben kan teoretiskt göras på distans. God korrelation med svenska data om vilka som faktiskt jobbat hemifrån
- Är detta en långsiktig trend?

Långsiktiga Nya migrationer

- Tecken på *ny invandring intern* rörlighet
- Inhemsk nettostäderna: alla inhemsk nett
- Nettoinflyttning av stora *arbeta*
- Också *attraktion* Åre i Sverige

Slutsatser och lärdomar

Nordiska styrkor och möjligheter

- ❖ Ekonomisk resiliens dämpade konsekvenserna av pandemin
- ❖ Demografisk stabilitet
- ❖ Flexibel och anpassningsbar arbetsmarknad
- ❖ Minskade utsläpp under pandemin
- ❖ Nya migrationsmönster och multi-lokalitet – rural renässans?

Nordiska utmaningar

- ❖ Socio-ekonomisk ojämlikhet
- ❖ Minskad mobilitet
- ❖ Minskad turism
- ❖ Påverkan på tilliten och det sociala kapitalet

Status for rammekontrakter

Status

☐ Årsrapporter 2021

Rapporter för ARKO, MittNorden, Fællesrådet for Trøndelag og Jämtland Hälsingland, Bothnian Arc og Skärgårdssamarbetet är under behandling. Resten är till screening.

☐ Kontraktsbeskrivningar 2022

ARKO, Bothnian Arc, Skärgårdssamarbetet och MittNorden är under behandling. Resten är till screening.

☐ Årsredovisning

Det är krav på att NMR får årsredovisning när denna är klar. Frist ultimo juni. Krav att vi får denna innan 2. utbetalning.

☐ Revisionserklæring

Ska vara inkluderat i årsredovisning eller separat

Få mera information

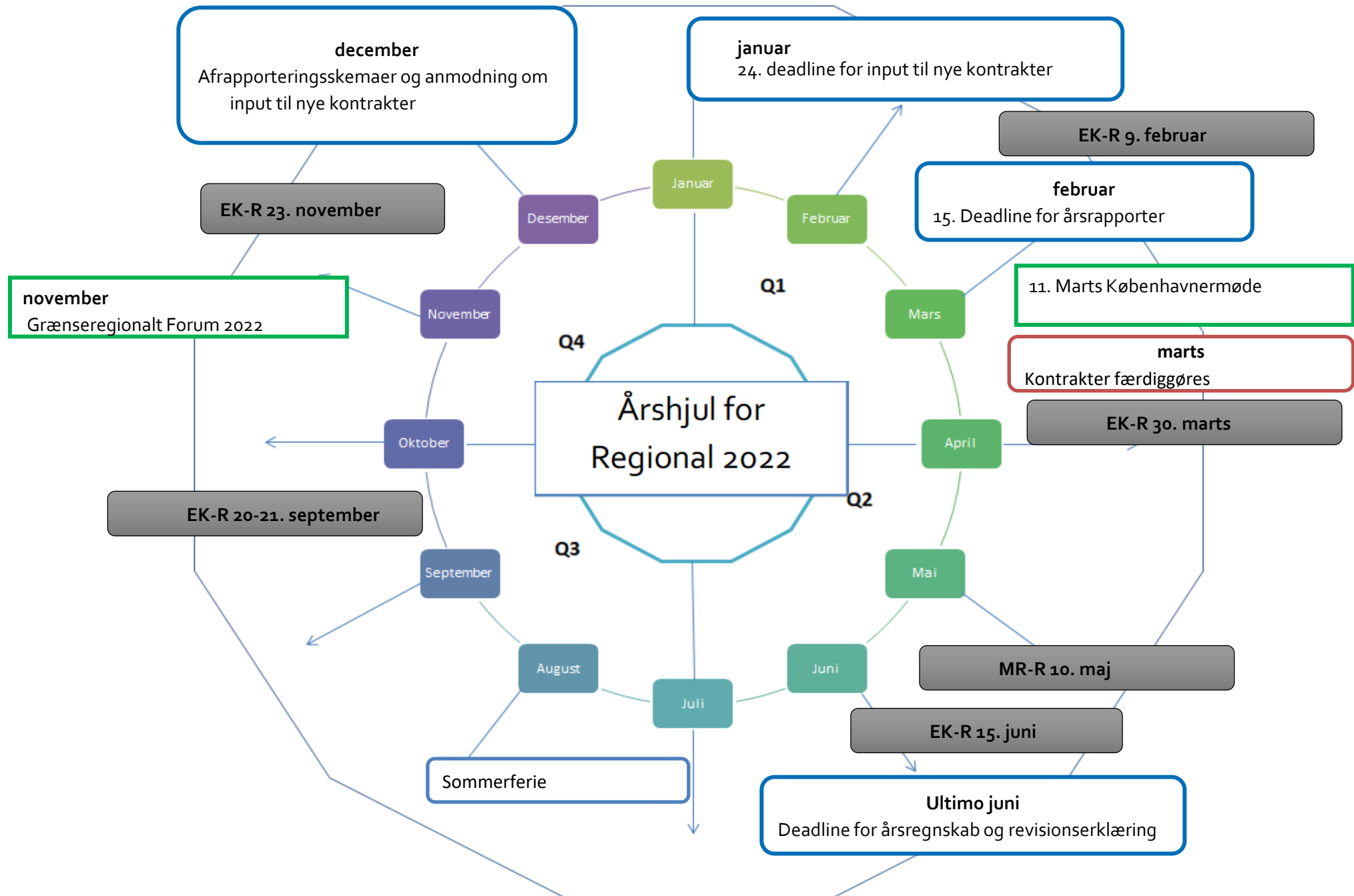
Se Norden.org

Om støtte fra Nordisk
Ministerråd:

- Vilkår
- Opstart
- Årsrapportering

norden.org og grænsekomiteerne

Grænsehindrings- rådet 2022

Grænseregional statistik

Info Norden

Nordisk Råd

Tak for i dag

<https://www.norden.org/da/information/om-stotte-fra-nordisk-ministerrad>

Koordinator Lotta Landmark

Seniorrådgiver Gitte Mondrup

